

Bearn o La sala de les nines

Llorenç Villalonga

Bearn ali sobana porcelanastih lutk

Njegova duša je bila čista in spremenljiva kot steklo. Ravno zato, ker je bil iskren človek, ni bilo mogoče nikoli ugotoviti, kakšen je v resnici, ravno tako kot ni mogoče predvideti, katera podoba se bo ujela v zrcalno površino stekla. Zanimivo je, da ljudje, ki niso zgrajeni kot zaprt sistem in se nočejo izogniti nobenemu odtenku resnice, dajejo vtis, da se vedno pretvarjajo. Če temu dodamo, da je gospôda vajena od malega vljudnega občevanja in izrazov, ki jih ne gre razumeti dobesedno, čeprav jih ljudje, ki nismo dosti hodili po svetu, pač razumemo dobesedno, imamo tu še naslednji razlog, zakaj je don Toni vzbujal nezaupanje. Preprosti ljudje verjamejo, da je lahko samo brezobzirnež iskren, nasprotno pa ne znajo razvozlati vljudnostnih fraz in prepoznati, kaj pravzaprav pomenijo. Tem kmetom se gospoda ni zdelo vredno poslušati. Mislim, da sem že povedal, da je rad nosil belo lasuljo in frančiškansko kuto. Če je kdo kdaj pomislil na to, kakšno zvezo je imela ta redovniška oprava z njegovim siceršnjim življenjem, ni našel drugega kot neskladnosti, kar je seveda res, a lahko bi vzpostavili tudi vzporednice (odmaknjeno življenje, ljubezen do duhovnih stvari). Ljudje okrog njega, ki so znali govoriti le svoj lastni jezik, so ga občudovali tudi zato, ker je bil več tako različnih govoric. Gospod je načeloma vedno sledil dobrim namenom, čeprav je veliko njegovih dejanj imelo strašne posledice; toda on je bil prepričan, da je razlog za vsako polomijo treba iskati v pomanjkanju razuma, in ne v zavestni želji po hudobiji, katere obstoj je vztrajno zanikal. – Mar ne razumeš, me je pogosto dražil, da goljuf in prevarant samega sebe ne vidita kot takšnih? Goljuf si najde tisoče izgovorov, zato da se lahko opraviči, ampak to gotovo ne kaže na zlobo, temveč na pomoto. Joan, ne bodi no neumen, kočijaž kočije ne prevrne, ker bi bil hudoben, temveč zato ker je neroda.

Traducido por Simona Škrabec